



Cap**Haz**-Net

Social Capacity Building
for Natural Hazards
Toward More Resilient
Societies

INFORME DE POLÍTICA Núm. I

Presentació de CapHaz-Net a un públic més ampli

per Annett Steinführer, Christian Kuhlicke i Jochen Luther
El Centre Helmholtz per a la Recerca Ambiental – UFZ, Leipzig, Alemanya
(Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung – UFZ)

CapHaz-Net

CapHaz-Net – Construcció de Capacitació Social davant els Riscs Naturals: Cap a Societats Més Resilients

CapHaz-Net és un projecte de recerca europeu (Acció de Coordinació) amb suport financer amb càrrec al 7è Programa Marc de la Comissió Europea, Temàtica 6ª “Medi ambient (incloent el canvi climàtic)”; amb número de contracte 227073.

Juny 2009-Maig 2012

CapHaz-Net Policy Briefs

Titulem en nostre butlletí “informe de política” perquè volem dirigir-nos a tota la comunitat vinculada a l’estudi de i al treball sobre riscos naturals, entesa en sentit ampli – és a dir, no només a científics, sinó també al públic interessat, així com a professionals, gestors i responsables de diferents institucions, nivells organitzatius i escales geogràfiques.

Els Informes de Política de CapHaz-Net constitueixen una important eina per comunicar i difondre els resultats del projecte CapHaz-Net a un públic més ampli. Els informes de política es troben disponibles on line a la següent adreça: <http://www.caphaz-net.org>.

Publicat per:

El Centre Helmholtz per a la Recerca Ambiental - UFZ, Leipzig, Alemanya
(Helmholtz-Zentrum für Umweltforschung – UFZ), Leipzig

Autors i contacts:

Dr. Annett Steinführer (annett.steinfuehrer@ufz.de)

Dr. Christian Kuhlicke (christian.kuhlicke@ufz.de)

Jochen Luther (jochen.luther@ufz.de)

Layout:

annalogie Kommunikationsdesign – Anna Britz
Dennis-Gabor-Straße 2, 14469 Potsdam, Alemanya
mail@annalogie.de

Format de cita recomanat :

Steinführer, A., Kuhlicke, C., Luther, J. (2010): Presentació de CapHaz-Net a un públic més ampli. CapHaz-Net Informe de Política N°1, Gener de 2010. En nom del consorci CapHaz-Net. Centre Helmholtz per a la Recerca Ambiental - UFZ, Leipzig (disponible on line a http://www.caphaz-net.org/CapHaz-Net_Policy-Brief_1.pdf).

Estructura

1	Per què construir capacitació social davant els riscos naturals?	5
2	Qui i què és CapHaz-Net?.....	7
3	Quins temes tracta CapHaz-Net?.....	9
4	Quin és l'objectiu de CapHaz-Net?.....	13
5	Com pots contribuir a CapHaz-Net?.....	13
6	Què ve després?	14



1 Per què construir capacitat social davant els riscos naturals?

Malgrat els duradors intents i esforços per mitigar i reduir els danys i perjudicis deguts als riscos naturals i una constant acumulació de coneixement científic i pràctic, les pèrdues humanes i econòmiques causades pels desastres naturals no disminueixen. Al contrari, han augmentat considerablement a Europa durant les darreres dècades. Per què això és així – i què poden fer la recerca i les societats al respecte?

Per tal d'explicar aquest fet paradoxal, CapHaz-Net s'interessa especialment per les capacitats de les persones i per com aquestes són influenciades per les seves condicions contextuais – així, parlem de “capacitats socials” per enfatitzar aquest interès. CapHaz-Net no pren en consideració les condicions físiques d'un risc natural. Més aviat contempla l'esdeveniment d'un desastre natural com el resultat de la manca de capacitats per anticipar, fer front i recuperar-se dels impactes produïts per un risc natural.

Són aquestes les condicions que transformen un risc natural en un desastre social. Per tant, la qüestió principal de la que s'ocupa CapHaz-Net és:

- **Com podem millorar les capacitats de les societats europees per a preparar-se per, fer front a i recuperar-se dels impactes negatius d'un risc “natural”?**

Evidentment no s'ha d'esperar una resposta senzilla a aquesta pregunta (essent així, ja s'hauria respost en el passat). CapHaz-Net va més enllà i es pregunta: Quins haurien de ser els objectius dels esforços per capacitar les nostres societats? Aquests objectius han de ser els mateixos per a cada individu, organització i comunitat? Quin és el nivell idoni de desenvolupament de les capacitats socials? Qui defineix a qui li manquen capacitats socials (i a qui no, respectivament)?

Però també hi ha altres qüestions que ens interessen: Com perceben, interpreten i comuniquen les persones els riscos naturals? Com els afecten i com els fan front i se'n recuperen?

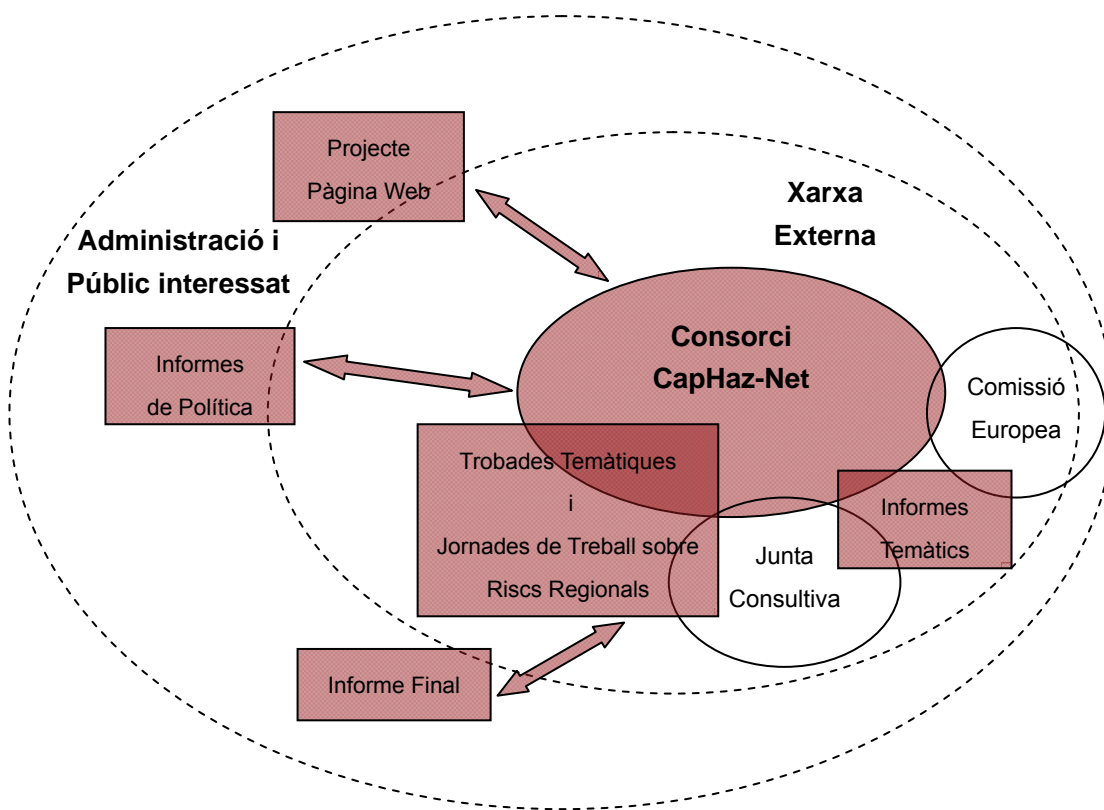
- **CapHaz-Net té per objectiu estimular el debat entre la comunitat vinculada als riscos naturals, entesa en sentit ampli, així com proporcionar un estat de l'art de la recerca en ciències socials sobre riscos naturals.**

CapHaz-Net no és un cercle tancat, al contrari: Donem als investigadors interessats, als professionals i a altres grups d'interès procedents de tota Europa l'oportunitat de contribuir amb els seus coneixements, experiències i opinions. CapHaz-Net és una xarxa en expansió integrada per totes aquelles persones que comparteixen l'interès per les dimensions socials dels riscos naturals.

La construcció de capacitat social s'entén com un terme paraigües que abasta tots aquells esforços realitzats per desenvolupar i construir capacitats tant a nivell individual i organitzatiu com a nivell tècnic i institucional.

Existeixen diferents formes d'interactuar: Periòdicament s'organitzen seminaris oberts a tots aquells participants interessats amb coneixements particulars en l'àmbit. Oferim informació periòdica a persones i institucions interessades a través dels informes de política. Els nostres resultats estaran disponibles a l'àrea d'accés públic de la nostra pàgina web i estaran oberts a suggeriments, comentaris i aportacions addicionals. Estarem particularment interessats en casos d'estudi concrets de tota Europa, sigui quina sigui la seva escala o context cultural.

→ **Si estàs interessat en algun o més dels temes que estudiem, si vols contribuir als nostres esforços conjunts o involucrar-te – només has d'enviar un correu electrònic a l'adreça caphaz-net@ufz.de i/o visitar la nostra pàgina web a <http://www.caphaz-net.org>!**



Activitats i estructura de CapHaz-Net

2 Qui i què és CapHaz-Net?

CapHaz-Net significa "Social **C**apacity Building for Natural **H**azards: Toward More Resilient Societies" – Construcció de Capacitació Social davant els Riscs Naturals: Cap a Societats Més Resilients. Es concep simultàniament com una xarxa oberta i en expansió d'investigadors, professionals i altres grups d'interès de tota Europa que comparteixen un mateix interès per les dimensions socials dels riscos naturals i alhora com un projecte de recerca. No obstant, CapHaz-Net no realitza recerca empírica pròpiament dita mitjançant fonts primàries. Més aviat es nodreix de fonts secundàries de coneixement ja existents. Revisem i sintetitzem recerques prèvies i apuntem a estimular el debat i l'intercanvi. Així, el compartir experiències entre investigadors i professionals és al nucli de les activitats de CapHaz-Net!

CapHaz-Net reb el suport financer de la Comissió Europea amb càrrec al 7è Programa Marc (com una "Acció de Coordinació").



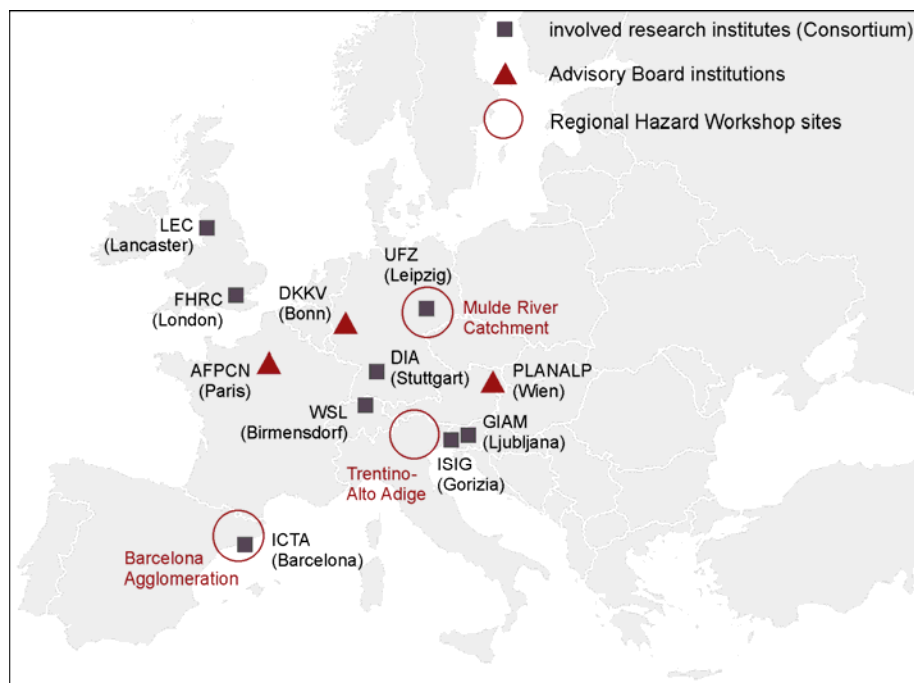
Consorti CapHaz-Net

D'esquerra a dreta: Rebecca Whittle (LEC), Simon McCarthy (FHRC), Gordon Walker (LEC), Giorgos Kallis (ICTA), (ligeramente ocultada) Meera Supramaniam (ICTA), Primož Pipan (GIAM), Corina Höppner (WSL), Jochen Luther (UFZ), Louis Lemkow (ICTA), Birgit Mack (DIA), Gisela Wachinger (DIA), Christian Kuhlicke (UFZ), Matthias Buchecker (WSL), Michael Bründl (SLF), Annett Steinführer (UFZ), Hazel Faulkner (FHRC), Blaž Komac (GIAM), Sue Tapsell (FHRC), Anna Scolobig (ISIG) i Annette Schmidt (UFZ).

No apareixen a la imatge: Bruna De Marchi (ISIG), Marina Di Masso (ICTA), Marta Dinarès (ICTA), Will Medd (LEC), Miha Pavšek (GIAM), Luigi Pellizzoni (ISIG), Silke Rattei (UFZ), Ortwin Renn (DIA), Daniela Siedschlag (UFZ), Nigel Watson (LEC) i Matija Zorn (GIAM).

El Consorci CapHaz-Net està format per vuit socis procedents de sis països europeus diferents:

- Centre Helmholtz per a la Recerca Ambiental – UFZ, Leipzig, ALEMANYA
- Institut de Sociologia Internacional de Gorizia (ISIG), Gorizia, ITÀLIA
- Universitat de Middlesex (MU), Centre de Recerca del Risc d'Inundacions (FHRC), Londres, REGNE UNIT
- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental (ICTA), Barcelona, ESPANYA
- Centre de Recerca Científica de l'Acadèmia Eslovena de Ciències i Arts (ZRC SAZU), Institut Geogràfic Anton Melik (GIAM), Ljubljana, ESLOVÈNIA
- Institut Suís de Recerca Federal per als Boscos, Neu i Paisatge (WSL) i Institut de Recerca WSL per a la Neu i els Devessalls SLF, Birmensdorf & Davos, SUÏSSA
- DIALOGIK Institut No Lucratiu per la Comunicació i la Recerca Cooperativa (DIA), Stuttgart, ALEMANYA
- Universitat de Lancaster, Centre de Medi Ambient de Lancaster (LEC), Lancaster, REGNE UNIT



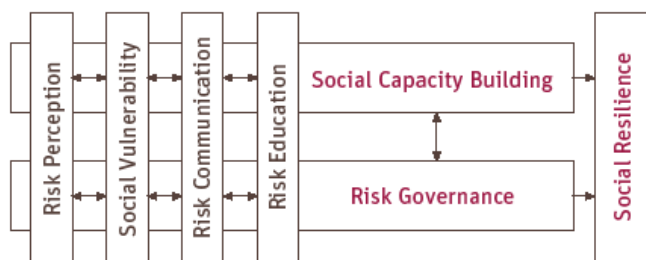
CapHaz-Net a Europa – Nucli central d'institucions del consorci, institucions de la junta consultiva i àrees que celebren Jornades de Treball sobre Riscs Regionals

3 Quins temes tracta CapHaz-Net?

CapHaz-Net realitza un estudi retrospectiu dels darrers 70 anys de recerca social sobre riscos naturals. Al llarg d'aquest període es va desenvolupar un extens camp de perspectives teòriques, conclusions empíriques i elements rellevants per a la presa de decisions sobre el qual es construeix CapHaz-Net. Hem identificat temàtiques específiques i ben consolidades sobre les quals ens centrarem durant la primera fase del projecte (fins a mitjans de 2010). Durant aquesta fase CapHaz-Net es reunirà periòdicament en un ambient de treball obert amb la finalitat de revisar i sintetitzar el coneixement existent en aquest camp. El nostre focus geogràfic se situa a Europa.

Existeixen dos temes transversals que CapHaz-Net treballarà al llarg de tot el projecte:

- La **CONSTRUCCIÓ DE CAPACITACIÓ SOCIAL** descriu un procés (més que una simple tasca de gestió) que requereix de diferents actors i que es realitza a diferents nivells. S'entén com un terme paraigües que inclou tots aquells esforços necessaris per al desenvolupament de capacitats individuals, organitzatives, locals, tècniques, així com institucionals (WP 1).
- La **GOVERNANÇA DEL RISC** inclou tot el procés d'avaluació i gestió de riscos mitjançant la integració d'institucions formals i sistemes informals, d'assumpcions i visions del món diverses i potencialment contradictòries, així com una multiplicitat d'actors (WP2).



Fluxe dels blocs de treball (WP) temàtics de CapHaz-Net

Més específicament, CapHaz-Net se centra en els següents temes:

- **PERCEPCIÓ DEL RISC**, que representa la varietat de factors socio-psicològics que defineixen les interpretacions i avaluacions que les persones fan dels riscos (WP 3),

WP significa “**bloc de treball**” i fa referència al format de divisió del treball estàndar dels projectes de recerca europeus. Són esforços focalitzats en una temàtica, en un període de temps limitat i amb un resultat a obtenir ben definit (generalment un port d'investigació). CapHaz-Net conté deu blocs de treball (WP).

- **VULNERABILITAT SOCIAL**, que es relaciona amb el comportament i les respostes davant dels riscos naturals, així com els recursos i capacitats per a fer-los front (WP 4),
- **COMUNICACIÓ DEL RISC**, que descriu tot tipus d'intercanvi d'informació entre institucions responsables de la generació, pronòstic i advertència del risc i la població en risc (WP 5),
- **EDUCACIÓ DEL RISC**, que és un esforç de comunicació focalitzat en grups socio-demogràfics específics com ara els nens o els adolescents (WP 6).

Es reflexiona permanentment sobre aquests temes des de la perspectiva de l'objectiu general de:

- **RESILIÈNCIA SOCIAL**, un concepte que subratlla la necessitat de saber viure amb el canvi i la incertesa, d'aprendre permanentment i de crear oportunitats per a l'autoorganització de les comunitats locals, les institucions i altres entitats socials (WP 10).



Participants de la Primera Trobada Temàtica a Lancaster, novembre de 2009

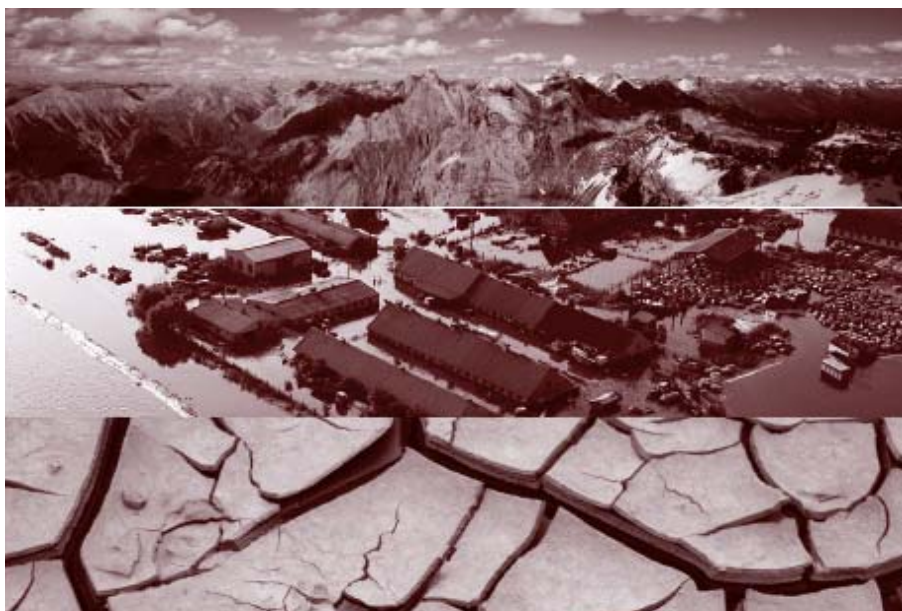
A partir de mitjants de 2010 contextualitzarem el coneixement teòric adquirit al llarg de la primera fase del projecte, contrastant-lo rigorosament amb experiències actuals i pràctiques regionals relacionades amb els temes principals del projecte. D'aquesta manera ens centrarem en l'escala regional per realitzar tres “**Jornades de Treball sobre Riscos Regionals**” on ens reunirem amb entitats de l'administració local i regional, professionals del sector i representants de la societat civil. Això ens permetrà baixar a una escala més local i enriquir els resultats previs obtinguts de la revisió de la literatura i dels exemples pràctics existents.

Propers seminaris de CapHaz-Net:

- **Ljubljana (Eslovènia), 8 de juny de 2010**
- **Barcelona (Espanya), 9-10 de octubre de 2010**

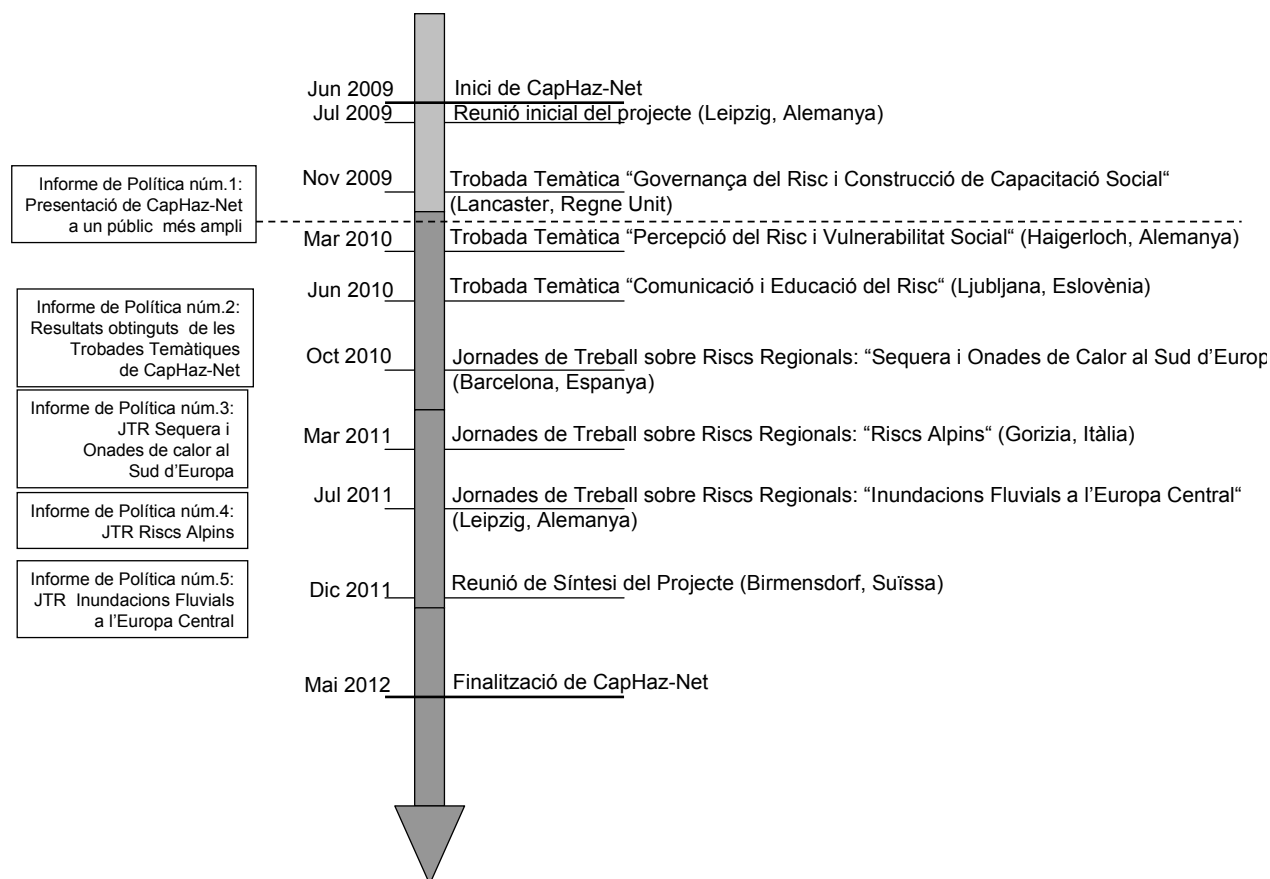
(per a més informació anar al final d'aquest Informe de Política)

- **SEQUERA I ONADES DE CALOR, RISCS NATURALS AL SUD D'EUROPA**, tots dos fenòmens socio-ambientals produïts per una barreja de factors climàtics, hidrològics, ambientals, socio-econòmics i culturals. La seva complexitat i especificitat contextual confon la gravetat i les avalucions d'impacte. La millora de la capacitat d'adaptació esdevé un element clau davant de tals elements extrems de futur incert (WP 7).
- **ELS PERILLS ALPINS**, tals com les inundacions, els de vessalls i el fluxe d'enderrocs, es troben entre els perills que presenten una major amenaça per a la zona dels Alps. Aquest tipus de fenòmens, localitzats, tenen lloc de manera sobtada, i degut a la seva elevada velocitat de desplaçament, generalment són violents, així com de difícil predicció. En aquest cas, tant la comunicació com l'educació davant d'aquest tipus de riscos, així com la millora de la capacitat social, es converteixen en qüestions essencials per a una resposta eficaç a curt i a llarg plaç (WP 8).
- **LES INUNDACIONS FLUVIALS A L'EUROPA CENTRAL**, comportant danys substancials, s'han succeït de manera regular des de principis de 1990 als rius Rin, Óder i Elba. Emperò, les inundacions són un dels principals riscos que amenacen avui la major part de les nostres societats europees. En conseqüència, l'elaboració de polítiques transnacionals és un dels principals esforços que s'està realitzant cap el nou enfocament en la gestió d'inundacions que, alhora, és particularment visible en la Directiva Europea sobre Inundacions de 2007 (WP 9).



Distribució dels blocs de treball (WP) de CapHaz-Net per institucions participants

Nº WP	Descripció del WP	Institució responsable	Persona de contacte
1	Construcció de Capacitació Social	UFZ	Annett Steinführer
2	Governança del Risc	LEC	Gordon Walker
3	Percepció del Risc	DIA	Gisela Wachinger
4	Vulnerabilitat Social	FHRC	Sue Tapsell
5	Comunicació del Risc	WSL	Matthias Buchecker
6	Educació del Risc	GIAM	Blaž Komac
7	JTR sobre Sequera i Onades de calor	ICTA	Louis Lemkow
8	JTR sobre Riscs Alpins	ISIG	Anna Scolobig
9	JTR sobre Inundacions Fluvials	UFZ	Christian Kuhlicke
10	Resiliència Social	Tots els partners	Christian Kuhlicke
11	Coordinació del projecte	UFZ	Jochen Luther



Organització temporal de CapHaz-Net

4 Quin és l'objectiu de CapHaz-Net?

El principal objectiu de CapHaz-Net és el desenvolupament d'una millor comprensió, així com l'elaboració de recomanacions pràctiques sobre com millorar les capacitats de les societats europees per a prevenir, fer front i recobrar-se dels impactes d'un risc "natural". En base a això s'espera l'obtenció dels següents resultats específics:

- Una visió general de l'estat de l'art de la recerca en ciències socials sobre riscos naturals.
- Recomanacions per a i prioritització de futures necessitats de recerca mitjançant la identificació de llacunes de coneixement i de preguntes obertes.
- Una xarxa d'experts i grups d'interès de tota Europa compromesos amb aquest tema.
- Recomanacions i exemples pràctics sobre com millorar les capacitats socials davant dels riscos naturals i incrementar la resiliència social.

5 Com pots contribuir a CapHaz-Net?

Si estàs interessat en algun dels temes que treballem o desitges involucrar-te amb CapHaz-Net – envia'ns un correu electrònic a caphaz-net@ufz.de i/o visita la nostra pàgina web a <http://www.caphaz-net.org>!

Existeixen moltes i diferents maneres de contribuir a CapHaz-Net:

- Enviant-nos idees en les que treballes que consideris rellevants i pertinents a alguna de les àrees d'estudi de CapHaz-Net, o facilitant-nos exemples de bones (o dolentes) pràctiques en l'àmbit dels riscos naturals.
- Inscrivint-te a la nostra pàgina web per a rebre la informació més recent de CapHaz-Net, incloent els informes de política i altres documents.
- Enviant-nos les teves opinions, observacions crítiques i preguntes sobre els documents publicats via correu electrònic.
- A més, convidem a un seguit d'experts, grups d'interès, etc. a cadascuna de les Trobades Temàtiques i Jornades de Treball sobre Riscos Regionals.

6 Què ve després?

Proper event de CapHaz-Net:

- 3era Trobada Temàtica sobre COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ DEL RISC (7-9 de juny de 2010; LJUBLJANA, Eslovènia), amb un taller de treball obert el dia 8 de juny de 2010

Propers events CapHaz-Net:

- 1es Jornades de Treball sobre Riscs Regionals sobre SEQUERES I ONADES DE CALOR AL SUD D'EUROPA (Octubre de 2010, BARCELONA, Espanya)
- 2es Jornades de Treball sobre Riscs Regionals sobre RISCS NATURALS ALPINS (Març de 2011, GORIZIA, Itàlia)
- 3es Jornades de Treball sobre Riscs Regionals sobre INUNDACIONS FLUVIALS A L'EUROPA CENTRAL (Juliol de 2011, SAJÒNIA, Alemanya)
- Reunió de Síntesi del Projecte (Desembre de 2011, BIRMENS DORF, Suïssa)

Altres activitats:

- En el marc del projecte CapHaz-Net s'organitzarà la 21a conferència IAPS Vulnerabilitat, risc i complexitat: Impactes del Canvi Global en els hàbitats humans (del 27 de juny al 2 de juliol de 2010) a celebrar a Leipzig, Alemanya.

